

ΜΑΡΩ ΒΑΜΒΟΥΝΑΚΗ

Η μοναξιά είναι από χόμα

ΚΡΑΤΙΚΟ ΒΡΑΒΕΙΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΟΣ

64η ΧΙΛΙΑΔΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Η μοναξιά είναι από χόμα**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Μάρω Βαμβουνάκη
ΘΕΩΡΗΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Άννα Μαράντη
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Τζίνα Γεωργίου
ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Ισαάκ Λεβιτάν, *Ο δρόμος στη Βλαντιμίρκα*,
ελαιογραφία σε καμβά, 1892, Πινακοθήκη Τρετιακόφ, Μόσχα.
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ:
Ελένη Σταυροπούλου, Ραλλού Ρουχωτά

© Μάρω Βαμβουνάκη, 2018

© Εικόνες εξωφύλλου:

Heritage Image Partnership Ltd/Alamy Stock Photo

© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2018

Πρώτη έκδοση: Εκδόσεις ΦΙΛΙΠΠΙΟΤΗ, 1987
Δεύτερη έκδοση: Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Νοέμβριος 2018

Έντυπη έκδοση ISBN 978-618-01-2680-8
Ηλεκτρονική έκδοση ISBN 978-618-01-2681-5

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτίου.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδειάς του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.

Έδρα: Τατοίου 121, 144 52 Μεταμόρφωση

Βιβλιοπωλείο: Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα

Τηλ.: 2102804800 • fax: 2102819550 • e-mail: info@psychogios.gr

www.psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

PSYCHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Head Office: 121, Tatoiou Str., 144 52 Metamorfossi, Greece

Bookstore: 13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece

Tel.: 2102804800 • fax: 2102819550 • e-mail: info@psychogios.gr

www.psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

ΜΑΡΩ ΒΑΜΒΟΥΝΑΚΗ

Η μοναξιά
είναι από χόμα

ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΆΛΛΑ ΕΡΓΑ ΤΗΣ ΙΔΙΑΣ

- Ο Αρχάγγελος του καφενείου*, διηγήματα, 1η έκδοση,
Εκδ. Πύρινος Κόσμος 1978, εξαντλήθηκε.
- Ο Κύκνος κι αυτός*, μυθιστόρημα, 1η έκδοση, Εκδ. Οδυσσεάς
1979, 10η έκδοση, Εκδ. ΦΙΛΙΠΠΟΤΗ, 1996.
- Το χρονικό μιας μοιχείας*, μυθιστόρημα, 1η έκδοση,
Εκδ. Δόμος 1981, 23η έκδοση 1998.
- Αυτή η σκάλα δεν κατεβαίνει*, διηγήματα, 1η έκδοση,
Εκδ. Δόμος 1982, 11η έκδοση 1998.
- Ντούλια*, μυθιστόρημα, 1η έκδοση, Εκδ. Δόμος 1984, 11η έκδ.
1998.
- Χρόνια πολλά γλυκιά μου*, μυθιστόρημα, 1η έκδοση,
Εκδ. ΦΙΛΙΠΠΟΤΗ 1985, 12η έκδοση 1999.
- Ο αντίπαλος εραστής*, μυθιστόρημα, 1η έκδοση,
Εκδ. ΦΙΛΙΠΠΟΤΗ 1986, 22η έκδοση 2007.
- Η μοναξιά είναι από χόμα*, μυθιστόρημα, 1η έκδοση,
Εκδ. ΦΙΛΙΠΠΟΤΗ 1987, 27η έκδοση 2007.
- Ιστορίες με καλό τέλος*, διηγήματα, 1η έκδοση,
Εκδ. ΦΙΛΙΠΠΟΤΗ 1988, 12η έκδοση 2000.
- Οι παλιές αγάπες πάνε στον Παράδεισο*, μυθιστόρημα,
1η έκδοση, Εκδ. ΦΙΛΙΠΠΟΤΗ 1990, 33η έκδοση 2009.
- Τα κλειστά μάτια*, αφήγημα, 1η έκδοση, Εκδ. ΦΙΛΙΠΠΟΤΗ
1990, 8η έκδοση 2001.
- Τανγκό μες στον καθρέφτη*, μυθιστόρημα, 1η έκδοση,
Εκδ. ΦΙΛΙΠΠΟΤΗ 1992, 15η έκδοση 2001.
- Το δωμάτιο που ταξιδεύει*, παιδικό, 1η έκδοση,
Εκδ. ΦΙΛΙΠΠΟΤΗ 1992, 2η έκδοση 1996.
- Λουλούδι της κανέλλας*, ταξιδιωτικό, 1η έκδοση,
Εκδ. ΦΙΛΙΠΠΟΤΗ 1993, 5η έκδοση 1998.
- Θεατρικά 1*, θέατρο, 1η έκδοση, Εκδ. ΦΙΛΙΠΠΟΤΗ 1994,
2η έκδοση 2007.
- Θεατρικά 2*, θέατρο, 1η έκδοση, Εκδ. ΦΙΛΙΠΠΟΤΗ 1994,
2η έκδοση 2007.
- Με βελούδινα βήματα ο χρόνος*, μυθιστόρημα, 1η έκδοση,
Εκδ. ΦΙΛΙΠΠΟΤΗ 1995, 6η έκδοση 1999.

- Τα ραντεβού με τη Σιμόνη*, μυθιστόρημα, 1η έκδοση,
Εκδ. ΦΙΛΙΠΠΟΤΗ 1996, 10η έκδοση 2003.
- Ο πιανίστας και ο θάνατος*, μυθιστόρημα, 1η έκδοση (με το
ψευδώνυμο Βίργκω Βολάνη), Εκδ. Δόμος 1993,
8η έκδοση 2000.
- Η κραταιά αγάπη*, μυθιστόρημα, 1η έκδοση,
Εκδ. ΦΙΛΙΠΠΟΤΗ 1998, 11η έκδοση 2004.
- Τηλεφωνήματα και ενοχές*, μυθιστόρημα, 1η έκδοση,
Εκδ. ΦΙΛΙΠΠΟΤΗ 1999, 6η έκδοση 1999.
- Το τραγούδι της μάσκας*, μυθιστόρημα, 1η έκδοση,
Εκδ. ΦΙΛΙΠΠΟΤΗ 2000, 6η έκδοση 2006.
- Ο Ντάνκαν γυρεύει τον Θεό*, μυθιστόρημα, 1η έκδοση,
Εκδ. ΦΙΛΙΠΠΟΤΗ 2001, 3η έκδοση 2001.
- ΕΡΩΤΑΣ: Το γελοιό και το δέος*, μυθιστόρημα, 1η έκδοση,
Εκδ. ΦΙΛΙΠΠΟΤΗ 2002, 5η έκδοση 2004.
- Όταν ο Θεός πεθαίνει* (μια συζήτηση με τον Αλέξανδρο Κατσιάρα),
1η έκδοση, Εκδ. Δόμος 2003, 4η έκδοση, Εκδ. Αρμός 2008.
- Όχι άλλη αναβολή*, Μιχάλη, βιογραφικό αφήγημα, 1η έκδοση,
Εκδ. ΦΙΛΙΠΠΟΤΗ 2004, 2η έκδοση 2004.
- Τα πράγματα που ζουν απ' τον χαμό*, 1η έκδοση,
Εκδ. ΦΙΛΙΠΠΟΤΗ 2005, 3η έκδοση 2006.
- Αντήχησα απ' το παρελθόν*, μελέτημα, Εκδ. ΦΙΛΙΠΠΟΤΗ 2007.
- Όλοι φοβούνται τον έρωτα*, Εκδ. Αρμός 2012, 9η έκδοση 2013.

Από τις Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ κυκλοφορούν:

- Ο παλιάτσος και η Άνιμα*, ψυχολογία, 1η έκδοση,
Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ 2006, 72η χιλιάδα 2017.
- Το φάντασμα της αξόδευτης αγάπης*, ψυχολογία, 1η έκδοση,
Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ 2008, 88η χιλιάδα 2017.
- Χορός μεταμφιεσμένων*, ψυχολογία, 1η έκδοση,
Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ 2009, 30ή χιλιάδα 2009.
- Μια μεγάλη καρδιά γεμίζει με ελάχιστα*, ψυχολογία, 1η
έκδοση,
Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ 2010, 38η χιλιάδα 2017.
- Το χρονικό μιας μοιχείας*, τόμος με τρεις νουβέλες, 2η έκδοση,
Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ 2010, 18η χιλιάδα 2017.

- Αυτή η σκάλα δεν κατεβαίνει*, διηγήματα, 2η έκδοση,
Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ 2009, 8η χιλιάδα 2015.
- Ο ερωτευμένος Πολωνός*, 1η έκδοση, Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ 2011,
30ή χιλιάδα.
- Κυριακή απόγευμα στη Βιέννη*, ψυχολογία, 1η έκδοση,
Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ 2012, 21η χιλιάδα 2017.
- Το δωμάτιο που ταξιδεύει*, παιδική λογοτεχνία, 2η έκδοση,
Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ 2013, 4η χιλιάδα 2016.
- Γενέθλια ξανά*, μυθιστόρημα, 1η έκδοση, Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ 2013,
13η χιλιάδα 2014.
- Σιωπές για να ακούγεται*, ψυχολογία, 1η έκδοση,
Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ 2014, 23η χιλιάδα 2016.
- Η δικηγόρος*, μυθιστόρημα, 1η έκδοση, Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ 2015,
15η χιλιάδα 2017.
- Η μπαλάντα της ζήλιας*, μυθιστόρημα, 1η έκδοση,
Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ 2016, 12η χιλιάδα.
- Το βιβλίο της εγγονής μου*, 1η έκδοση, Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ 2017,
10η χιλιάδα.

*Αλλά, τα δύσκολα είναι η μοίρα μας·
σχεδόν καθετί βαθυσήμαντο είναι δύσκολο –
και, το καθετί είναι βαθυσήμαντο.*

P. M. Ρίλκε

Υπήρξε κάποτε ένας άνθρωπος που στεκόταν μπροστά στον καθρέφτη και δεν υπήρχε το είδωλό του.

Επιθυμώ ν' αποκτήσω τόση επίγνωση μια μέρα κι εγώ που να στέκομαι όρθιος μπροστά στον ολόσωμο καθρέφτη μου και να μη βλέπω τίποτα. Να έχω απορροφήσει τις αντανακλάσεις μου όλες.

Έξω απ' το παράθυρό μου είναι ένα αποξηραμένο από τον χειμώνα χωράφι, μετά η αμμουδιά σαν στάχτη κι ύστερα η θάλασσα. Από τους κρούους ανέμους τα χόρτα γέρνουν σαν χάρτινα και τα κλαδιά τεντώνονται κοκαλωμένα.

Χάρτινος νιώθω τώρα κι εγώ μακριά σου, καλή μου, χάρτινος και κοιτώ απ' το παράθυρο το χωράφι, την αμμουδιά και τη θάλασσα.

Η θάλασσα είναι σαν ζητούμενο.

Η θάλασσα που μου αντιστέκεται φυλάει το κλειδί μου στον βυθό αυτού που πάντα ρέει. Όλα τα περπατώ πάνω κάτω, τ' αγγίζω, τα κλοτσώ. Όμως η θάλασσα μου αντιστέκεται με ατέρμονες μεταμορφώσεις. Την κοιτάζω πίσω απ' το παγωμένο τζάμι της κουζίνας και όλο φεύγει.

Εγώ μένω.

Την κοιτάζω επί ώρες και νοσταλγώ το παρελθόν μου.

Εκείνο που κάποτε, μέσα μου, υπήρξε θάλασσα, φυλακισμένο τώρα σε τούτο το χάριτο κορμί, γοητεύεται και πονά που αποκόπηκε απ' την πηγή του.

Πόσα και πόσα αποκομμένα απ' τις πηγές τους μέσα μου πονούν και σέρνονται κι αναστενάζουν εξόριστα... Και πιο πολύ απ' όλα τούτη η ρίζα σου ξεριζωμένη και πληγιασμένη, μαύρη σαν λουλούδι θανάτου, στάζει αθεράπευτα αίμα και σπέρμα.

Έφυγα απ' την Αθήνα για ν' αποφύγω το σώμα σου. Το σώμα σου, που όταν άρχισα να σε γνωρίζω υπολόγιζα για λύτρωση, γινόταν αργά αργά η έσχατη αιχμαλωσία. Το σώμα σου άπλωνε παντού σαν άρρωστος βάλτος με αναθυμιάσεις που ζαλίζουν, που ναρκώνουν, που αποτελειώνουν.

Όλο και γινόσουν για μένα η μαύρη κηλίδα του Τίποτα όπως σ' εκείνο το γερμανικό παραμύθι που επί μήνες διάβαζες. Απλωνόταν παντού κι όποιος πλησίαζε έχανε τα κομμάτια του, χέρι ή πόδι, χωρίς να το καταλαβαίνει. Χωρίς να το καταλαβαίνω χανόμουνα μέσα σου κι έχανα κομμάτια απ' τη συνειδήσή μου, απ' όσα πριν μαζεμένα με κάνανε να λέω «Είμαι εγώ». Κι όχι μονάχα χωρίς να το καταλαβαίνω αλλά στο βάθος κάτι δικό μου λαχταρούσε τρελά αυτόν τον χαμό.

Κάποιες στιγμές τινάζομουν αλαφιασμένος έξω απ' τη μεθυστική σου ύπνωση, συνειδητοποιούσα αυτόν τον χαμό κι αυτή τη λαχτάρα και τρόμαξα.

«Είναι ο θάνατος», έλεγα, «και πρέπει να γλιτώσω».

Αυτό είναι ο θάνατος: να εξαφανίζεσαι άβουλα, να μη βρίσκεται τι να περιώσεις, να ξεχνάς.

Κι ύστερα οι πόθοι μου άρχιζαν τα φιλοσοφικά δήθεν παζαρέματα με τη λογική μου, για το ποιος ξέρει στο κάτω κάτω τι είναι θάνατος και τι ζωή αληθινή, κι αναθυμόμουνα το ευαγγελικό που όποιος θέλει την ψυχή του πρέπει πρώτα να τη χάσει, με ελευθέριες ερμηνείες κι άλλα τέτοια και σοφιστείες και τσαρλατανισμούς και ταχυδακτυλουργίες. Και πάλι πού και πού συνερχόμουνα κι ήξερα πως μόνο λήθη δεν είναι η αλήθεια και πως ο δικός σου ο λήθαργος είναι βέβαιος θάνατος.

Ακόμα κι η στεριά μου θυμίζει το σώμα σου.

Μπήκα στο καράβι, πέρασα θάλασσα έτσι που λένε πως λύνονται και τα μάγια κι ήρθα σε τούτο το βορινό κρύο νησί, το γεμάτο πέτρες κι ανέμους, να γιατροπορευτώ με άλλοθι στις αντοχές μου πως πρέπει πια ν' απομονωθώ και να το γράψω αυτό το αστυνομικό μυθιστόρημα που χρωστώ στον εκδότη μου.

Το σώμα σου που υπολόγιζα για σωτηρία με καταδυναστεύει...

Όμως τ' αντίθετα, καλή μου, φαίνεται πως κατέχουν τη δαιμονική τέχνη να προσποιούνται το ένα τ' άλλο. Πώς να τα διακρίνεις! Το έξυπνο παριστάνει το ηλίθιο, η αρρώστια την υγεία, ο εγωισμός την ταπεινωση, η φτώχεια την πολυτέλεια κι ο διάβολος λένε πως κατοικοεδρεύει στις εκκλησίες.

Το σπίτι τούτο που βρήκα στην ερημιά είναι καλοσυνάτο και ταπεινό όπως και τα υλικά που το έχουν χτίσει: πέτρες, τούβλα, ξύλα. Έχει μιαν απλότητα σοφή που σου φέρνει δάκρυα. Τίποτα δεν του λείπει και τίποτα δεν του περισσεύει. Έχει τοίχους, πατώματα σανιδένια,

ταβάνι με κεραμίδια, παράθυρα με παντζούρια, πόρτα!

Απλουστεύομαι κι εγώ εδώ μέσα κι ονειρεύομαι ν' αξιωθώ κάποτε την πληρότητα του τίποτα να μη μου λείπει και τίποτα να μη μου περισσεύει. Τις νύχτες τρίζουν τα πατώματα.

Ξαπλωμένος στο στρώμα ακούω ήχους παράξενους, πότε πιο κοντά μου και πότε πιο μακριά μου. Μπορεί να είναι ποντίκια απ' το υπόγειο, οι διαστολές κι οι συστολές στις σανίδες, το σαράκι. Μπορεί και να περπατούν εκείνα τα αόρατα που πυκνώνουν τον αέρα γύρω μας, μας κοιτούν χωρίς να τα κοιτούμε και καμιά φορά πιάνουν και κινούν τις κλωστές μας και παρεμβαίνουν αφνίδια σ' αυτές τις άθλιες παραστάσεις ζωής που δίνουμε.

Κάποια νύχτα, ξαφνικά, έπεσε ένα ποτήρι απ' τον μπουφέ κι έσπασε κάτω. Μέσα στο σκοτάδι έσκασε ο ήχος του ποτηριού που σπάει κι εγώ τον άκουγα ώρα πολλή. Ο ήχος του γυαλιού που σπάει είναι σαν ήχος άλλου κόσμου, σαν μικρή έκρηξη υπογείων ανέμων, σαν ρωγμή χρόνου.

Πάντως, το βιβλίο που έχω αναλάβει να κάτσω και να γράψω επιτέλους είναι ένα βιβλίο περίπου αστυνομικό. Θετικό και στυλνικό σαν μαθηματική εξίσωση, αντίδοτο στις παράλογες μαγγανείες του νου μου τελευταία. Πρέπει να βυθιστώ σε συλλογισμούς, σε στρωτούς συνδυασμούς, σε χειροπιαστές αποδείξεις, φωσφορίζουσες ενδείξεις, σ' επιστημονικά δεδομένα και στον ορθολογισμό.

Η λογική, παιδί μου, είναι ευλογία, η λογική είναι φιλόανθρωπη, η λογική είναι αλφάδι στο παραπάτημα, πυξίδα στην ομίχλη, φάρμακο στην παράκρουση, στην πα-

ραζάλη, στο παραλήρημα και σ' όλα τα παρά που μας δαιμονίζουν και που μας παρασέρονουν.

Η λογική είναι οδηγός και φύλακας, σύμβουλος πιστός και ναυαγοσώστης!

Η λογική δε σε κάνει ευτυχισμένο ούτε δυστυχισμένο σε κάνει.

Δεν γράφω ακόμα το αστυνομικό μυθιστόρημα.

Κάθομαι και γράφω πάλι σ' εσένα.

Από φιληδονία σου γράφω.

Οι αισθήσεις μας είναι πανίσχυρες και απέραντες. Γλιστρούν παντού σ' όλες τις γωνίες μας σαν οικουμενικός νόμος, διαβρώνουν και το απειροελάχιστο. Σου γράφω λοιπόν από φιληδονία, από λαγνεία.

Όχι για να σου ανακοινώσω τα νέα μου όσο για να πιάσω το χαρτί που θα πιάσεις, για να συρθεί η ματιά μου στις ίδιες γραμμές που θα συρθεί η δικιά σου. Το χαρτί είναι το σώμα σου, η μοναδική σου προέκταση που φτάνει σ' εμένα, κι εγώ για να σμίξω μαζί σου γίνομαι χάρτινος. Γι' αυτό πιο πάνω σου λέω πως έγινα χάρτινος.

Σου γράφω γιατί σε ποθώ όπως και σου τηλεφωνούσα κάποτε από πόθο. Όχι για να σου πω και να μου πεις το ένα και τ' άλλο αλλά για να σ' αγγίξω με τον ήχο μου και να μ' αγγίξεις με τον δικό σου, για να κυλιστώ στην ανάσα σου, στο γέλιο σου, μέσα στις σιωπές σου. Βαθιά στον λαβύρινθο του ακουστικού στο αυτί μου απλωνόταν ξέστρωτη η πιο ηδονική κλίνη. Γι' αυτό κολλούσα στο τηλέφωνο, γι' αυτό όλο έβρισκα προφάσεις να σου τηλεφωνώ.

Ακόμα και σ' εκείνη την επιτροπή αλληλεγγύης, για

τα παιδιά της Αιθιοπίας που λιμοκτονούν, από φιληδονία για το κορμί σου γράφτηκα. Για να έχω να σου μιλώ και να σ' ακούω, για να πλησιάζω πιο πολύ τη σφαίρα της θαλπωρής που βγαίνει απ' τα ρούχα σου. Για τη μυρουδιά σου γράφτηκα. Τώρα που το έχω πάρει πια απόφαση να λιγοστέψω τα ψέματα που λέω σ' εσένα και σ' εμένα μπορώ να σ' το εξομολογηθώ κι ας ντρέπομαι. Τόσο ανίερος, τόσο άκληλος, τόσο κάλπηλος!

Η ευχαρίστηση! Ο παντοκράτορας πόλος που όλα τα ισοπεδώνει, όλα τα χρησιμοποιεί και τους ιερότερους στόχους εργαλεία της τους κάνει, πιρούνια και μαχαίρια για να χορτάσει.

Και είναι αχόρταγη.

Και ήμουν αχόρταγος για σένα. Και λέω «ήμουν», γιατί τρέμω να πω «είμαι» μη και τ' ακούσω και χαθώ στη ρουφήχτρα του. Κι η πείνα εξευτελίζει, διασύρει, εξαθλιώνει. Χειρότερος κι απ' τα σκελετωμένα παιδιά της Αιθιοπίας που είχες κρεμασμένα σε φωτογραφίες στο δωμάτιό σου για να μας υπενθυμίζεις καθήκοντα και ενοχές. Πιο πεινασμένος για σένα απ' ό,τι αυτά για ψωμί.

Και υποκριτής και ύπουλος και καταφερτζής και ραδιούργος. Και στις σχέσεις με τον εαυτό μου ραδιούργος!

Βρέχει έξω. Ασταμάτητα τρέχουν νερά απ' τον ουρανό και τίποτα δεν προμηνύει πως θα σταματήσει.

Βρέχει έξω κι εγώ για τη φαρμακερή ψυχαγωγία μου κάθομαι και ονειρεύομαι μια φωτογραφική μηχανή που θα φωτογραφίζει τα κίνητρα. Τα κίνητρα όπου γραφάμαστε σ' επιτροπές αλληλεγγύης, όπου δουλεύουμε για το κόμμα, όπου θυσιαζόμαστε!

Το δικό μου πιο πάνω σ' το είπα.

Άμα ξεμπερδέψω μ' εσένα και με το αστυνομικό, λέω ν' ασχοληθώ με το background ενός ήρωα του τελευταίου πολέμου που τον έχουν κάνει άγαλμα στην πλατεία του λιμανιού εδώ. Τετριμμένο το θέμα, το ξέρω, μα θέλω να το γλεντήσω φτάνοντας μέχρι τον καμπινέ του.

Στα ανομολόγητα, στα ανομολόγητα είναι η ουσία.

Κι εγώ, τι νομίζεις; Τα δικά μου ανομολόγητα γρονθοκοπώ, κλοτσώ και κουτουλώ και πάλι δεν παραδίνονται. Βγάζω καρούμπαλα, σπάω κόκαλα και πάλι κλειδωμένα μένουν. Κι αν καμιά φορά, κλότσα κλότσα κάνει πως υποχωρεί ένας τοίχος, πάλι σε προθάλαμο βρίσκομαι, πάλι σε μια αίθουσα αναμονής παγιδευμένος.

Το ψέμα! Η στυγνότερη αυτοκρατορία πάνω μας. Μας έχει ολοκληρωτικά κυριεύσει γιατί πέτυχε το κυριότερο, έχει υπνωτίσει τη βούλησή μας και παραλύσαμε. Ταξιδεύουμε μέσα στη σύγχυση τόσο βέβαιοι στην αβεβαιότητα, τόσο ειλικρινείς στην υποκρισία, τόσο πραγματικοί στη φαντασίωση. Και δεν έχουμε συνείδηση, δεν υπάρχουμε. Τόσο ανυποψίαστοι, τόσο ηλίθιοι.

Η παραπλάνηση! Να ποια είναι η πατρίδα μας, τα κίσματά μας στην άμμο παριστάνουν τα ακλόνητα.

Φαίνεται όμως πως κάτι επιζεί και σ' εμένα. Αυτό που αόριστα δυσφορεί μέσα μου τη μέρα και ξεπετάγεται εφιάλτης ή αϋπνία τη νύχτα. Δεν το βάζει κάτω, δεν κοιμάται. Μισοκοιμάται και μισοξυπνά με άγχος και με αγωνία όπως στον βραχνά.

Με τυραννά αβάσταχτα όμως σ' αυτό, σ' αυτό υπολογίζω.

Κάτι μου μουρμουρά πως απ' αυτό είναι η εξορία και σ' αυτό το βασίλειο. Ήρθα εδώ στου διαόλου τη μάνα να μείνω μόνος μαζί του και να το αφουγκραστώ.

Με κατηγορείς πως είμαι ακραίος, εντάξει. Όμως, ίσως, μετά τα άκρα να βρίσκεται το μέτρο.

Το μέτρο δεν είναι μετριότητα, είναι κορύφωση.

Χτυπημένος πάνω στα σύνορα του εαυτού μου, ξελαστιχωμένος στις γωνιές μου σαν τον φυγάδα που διώκεται απ' τον αγριότερο δυνάστη, έφτασα αποκαμωμένος εδώ, κρέμομαι στα συρματοπλέγματά μου κι οραματίζομαι την ευλογημένη ειρήνη, τη βασιλεία των ουρανών των απέραντων, εκείνη που όλη στέκει και ακροβατεί σ' ένα τόσο δα σημείο, σε μια τόση δα μυτούλα σαν της καρφίτσας, και μικρότερη, και εκθαμβωτικά ζυγίζεται.

Είναι το σημείο όπου σχοινοβατείς με άνεση πάνω απ' το χάος, είναι το σημείο όπου στην πλάτη σου στηρίζεις σαν τον Άτλαντα τον κόσμο.

Όλα τα έκανα για να το βρω και να ισορροπήσω επιτέλους. Το κορμί σου το έψαξα κύτταρο κύτταρο, στην άβυσσο της ματιάς σου καταδύθηκα χιλιάδες βουτιές, ταξίδεψα σε χώρες και σε χώρες, σε φιλίες και σε γλέντια, σε μουσικές και μουσικές, γέννησα δυο παιδιά με διαφορετικές γυναίκες, ένα νόμιμο κι ένα εξώγαμο. Και τίποτα!

«Δεν είναι αυτό, δεν είναι εδώ».

Κι αν έφτασα σ' ενθουσιασμούς! Κι αν έφτασα σε ηδονές κι εξάρσεις!

Όμως όλα τούτα τα εξαίσια γρήγορα ζαρώνουνε, σουφρώνουνε και σαδιστικά αποδείχνουνε περισσότε-

ρο αυτό που δεν κατάφερα παρά αυτό που κατάφερα. Κι αυτό που δεν κατάφερα είναι απέραντο σαν τη λίμνη του Τίποτα, που λέγαμε πιο πάνω, κι όλο απλώνει και με ακρωτηριάζει σιγά σιγά.

Και τι δεν έκανα!

Όλα τα έκανα, καλή μου, και το μόνο που δεν έκανα είναι ίσως το μοναδικό που πρέπει: να μην κάνω τίποτα. Να κάτσω ήσυχος, γαλήνιος και συμμαζεμένος. Αχ, αγία καρτερία, εσύ είσαι ο τρόπος! Πώς να σε κερδίσω εγώ ο τρελός, ο σαστισμένος, εγώ που οι βουερές μηχανές μου στη διαπασών εργάζονται;

Θυμάσαι που περπατούσαμε στην πορεία για την Ειρήνη κι ήσουν α όμορφη και ξαναμμένη με τις πολεμώχαρες κυβερνήσεις;

«Δεν είναι οι κυβερνήσεις», σου έλεγα, «είναι ο πολεμώχαρος εαυτός μας το πιο πολύ. Είσαι εσύ που συνεχώς αναζητάς αντίπαλα πολεμικά στρατόπεδα να ξεσπαθώνεις, είμαι εγώ που τρώγομαι νυχθημερόν να σε κατακυριεύσω μισώντας θανάσιμα καθένα που σηκώνει τα μάτια πάνω σου».

Ο Χίτλερ, οι τύραννοι κι οι τυραννίσκοι έρχονται και παρέρχονται, όμως το πλήθος που τους ζητωκραυγάζει και τους τρέφει είναι αιώνιο.

Κι εμείς σ' αυτό ανήκουμε. Τι από δω τι από κει, κάτω απ' τις επιφάνειες οι υπόγειες στοές μας συγκοινωνούν τέλεια.

Χρειαζόμαστε εχθρούς για να δείχνουμε δόντια και να αυτοϊκανοποιούμαστε για λίγο. Κανείς μας δεν την επιθυμεί ειλικρινά αυτή την περιβόητη ειρήνη σου που

γράφουμε πάνω στα πλακάτ. Γι' αυτό ξέχνα τη, σου έλεγα. Όμως εσύ φώναζες: «Έξω οι βάσεις του θανάτου. Κάτω τα πυρηνικά όπλα», κι άλλα τέτοια και δε με πρόσεχες. Ήσουν εκτός όπως εκτός ήταν η διαδήλωση όλη. Γι' αυτό δε φέρνουν αποτελέσματα οι διαδηλώσεις, γι' αυτό δε γίνονται πειστικές. Κενά σχήματα, σου έλεγα. Εγώ τουλάχιστον τη μιζέρια μου τη γνωρίζω.

Φώναζα τα συνθήματα για να βρίσκομαι κοντά σου, για να σ' αγγίζω παρίστανα πως τα έχω με τις πυρηνικές κεφαλές και τους πυραύλους.

Το καλό είναι πανίσχυρο, ξέρε το.

Το καλό είναι δυνατότερο απ' το κακό, μόνο που εμείς δεν είμαστε σταθερά καλοί, αληθινά καλοί που να αξιωθούμε την ισχύ του. Είμαστε ασθενείς γιατί είμαστε σε όλα ασταθείς. Έτσι παραζαλισμένοι θα την περάσουμε τη ζωούλα μας. Στο περίπου.

Ένας άντρας αυτοεξορίζεται σε ένα μακρινό νησί ύστερα από έναν δύσκολο ερωτικό χωρισμό. Θα παλέψει ανάμεσα στην αγάπη και στο μίσος που συνιστούν τον έρωτα, μήπως λυτρωθεί από τον πόνο και τη σύγχυση. Θα γράψει αυτές τις δεκαοχτώ, ανεπίδοτες εντέλει, επιστολές προς τη γυναίκα που έχασε, σαν ημερολόγια της εσωτερικής ζωής του.

Θα της λέει:

«Το πάθος είναι πιο σπουδαίο απ' το θαύμα», σου διάβαζα από ένα παλιό βιβλίο κάποτε, την ώρα που εσύ έβγαζες τα φρύδια σου μπροστά σ' ένα μεγεθυντικό καθρεφτάκι.

Δεν είναι εκμηδένιση η ταπείνωση. Η εκμηδένιση σε κατεβάζει στο τίποτα ενώ η ταπείνωση σ' ανεβάζει στο παν. Πώς να την καταφέρουμε όμως εμείς, αγάπη μου, που από έπαρση είμαστε χτισμένοι; Δεν πετυχαίνεται εύκολα, γι' αυτό υποφέρομε. Κι απ' τον πολύ τον πόνο, κι απ' την πολλή την τυραννία αρχίζουμε, για την αυτοσυντήρησή μας, να υποψιαζόμαστε με την υποψία της καρδιάς, κι αρχίζει λίγο λίγο να φέγγει.

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ
www.psichogios.gr

ISBN: 978-618-01-2680-8

ΚΩΔ. ΜΗΧΗΣΗΣ: 21818

Γ Ι Α Α Ν Α Γ Ν Ω Σ Τ Ε Σ Μ Ε Α Π Α Ι Τ Η Σ Ε Ι Σ